

پای صحبت محمدرضا عاقلزاده،
معاون ستاد اقامه نماز آموزش و پرورش

اقامه نماز یا اقامه نماز جماعت؟

رمضانعلی ابراهیمزاده گرجی
یونس باقری

ما با ستاد مرکزی اقامه نماز هم ارتباطی داریم. طبق مصوبه هیئت دولت، بالاترین مقام هر دستگاه، مسئول اقامه نماز در آن دستگاه است. بدین ترتیب، مسئول اقامه نماز در وزارت آموزش و پرورش هم وزیر است. این مصوبه طبق تبصره‌ای به وزیر اجازه می‌دهد یکی از معاونان خود را به عنوان جانشین خود و مسئول ستاد اقامه نماز معرفی کند. در آموزش و پرورش معمولاً معاون پرورشی به این سمت منصوب می‌شود. اکنون با ابلاغ وزیر، معاون پرورشی، مسئول ستاد مرکزی، اقامه نماز است.

● شما چگونه به ترویج و توسعه فرهنگ نماز می‌پردازید؟ آیا مبحث و موضوع مشخصی دارید؟ آیا این کار در اوقات خاصی صورت می‌گیرد؟

با محمدرضا عاقلزاده، معاون ستاد اقامه نماز وزارت آموزش و پرورش درباره برنامه‌ها، هدف‌ها و دستاوردهای اقامه نماز در مدارس به گفت‌وگو نشستیم. ضمن اینکه برخی از نارسایی‌ها نیز مطرح شد. حاصل این گفت‌وگو را پیش رو دارید.

● ستاد اقامه نماز با اداره‌های کل استان و مدارس چه رابطه‌ای دارد و این رابطه بر چه اساسی برقرار می‌شود؟
○ این ستاد، متناظر تشکیلات خود، در استان‌ها همکاری را به عنوان کارشناس مسئول و کارشناس اقامه نماز دارد. در تمام استان‌ها هم در گروه قرآن، نماز و عترت همکاری داریم. مسئولیت نماز، قرآن و عترت با رئیس گروه است. ارتباط ما در ستاد اقامه نماز وزارتخانه با مناطق از طریق کارشناس مسئول و کارشناس اقامه نماز برقرار می‌شود.

تا گفته می‌شود: «باید بخوانی»، «باید امتحان

بدهی»، دافعه به وجود می‌آورد.
اگر داوطلبانه باشد، علاقه‌مندان با میل و
رغبت می‌آیند. اکنون فعالیت ستاد اقامه
نماز در وزارت آموزش و پرورش، حداقل
در حوزه فعالیت معاونت پرورشی،
فعالیتی فوق برنامه است

در برنامه ستاد اقامه نماز مقرر است که ان شاءالله
دانش آموزان در دوره ابتدایی نماز را به صورت کامل یاد بگیرند
و قدم به پایه‌های بالاتر بگذارند.

■ آشنا کردن دانش آموزان با مرجعیت و تقلید؛ به اعتقاد
ما اگر دانش آموزان با موضوع مرجعیت آشنا شوند و با مرجعیت
پیوند بخورند، به فرایض و مسائل دینی‌شان توجه می‌کنند.
به نظر می‌رسد، در حال حاضر در مسائل تربیتی کشور،
حلقه مفقوده بزرگی داریم. موضوع مرجعیت دینی در کتاب
درسی دانش آموزان آمده است. برای آشنایی با این موضوع،
طرحی را آماده کرده‌ایم با عنوان «در مسیر شکوفایی»، برای
دانش آموزانی که در آستانه سن تکلیف قرار دارند. کتابی هم با
همین عنوان چاپ می‌شود که در آن فلسفه تقلید و مرجعیت،
علت وجود مرجعیت، و اهمیت و ضرورت تقلید از مرجع دینی
آمده است. همچنین به سؤال‌های مربوط در این حوزه پاسخ
لازم و در سطح درک دانش آموزان داده شده است. این کتاب
هر سال با شمارگان یک میلیون و ۲۰۰ هزار نسخه چاپ و
رایگان به دانش آموزان در سن تکلیف اهدا می‌شود.

■ برگزاری «جشن شکوفایی» یا «جشن عبادت»؛ این
جشن برای دانش آموزان دختر سوم ابتدایی و دانش آموزان
پسر سوم راهنمایی برگزار می‌شود؛ گرچه زیاد گسترده نیست.
سعی ما این است که آن را از حالت تشریفاتی کنونی درآوریم
و متوجه هدف‌هایی کنیم که از روز اول برای جشن عبادت
تعریف شده است.

■ اجرای سه مسابقه در میان دانش آموزان؛ الف) مسابقه
اذان؛ ویژه پسران؛ ب) مسابقه احکام؛ ج) مسابقه انشای نماز.
این سه مسابقه در طول سال برای دانش آموزان دو دوره
راهنمایی و متوسطه برگزار می‌شود. آخرین آمارها نشان
می‌دهند که بین ۲ تا ۲/۵ میلیون دانش آموز در مرحله
آموزشگاهی در این مسابقه‌ها شرکت می‌کنند.
هر مسابقه هم در چهار مرحله برگزار می‌شود؛

○ فعالیت‌های معاونت پرورشی فوق برنامه است. برای
مثال، در حوزه قرآن - که حوزه تخصصی مجله رشد آموزش
قرآن است - در آموزش و پرورش دو بخش داریم؛ بخشی جزو
متن برنامه است که در سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی،
در فضای آموزش رسمی دنبال می‌شود و بخش دیگر، در حوزه
فعالیت‌های پرورشی قرار می‌گیرد که در فوق برنامه‌های مربوط
به حوزه قرآن پیگیری می‌شود. من اصرار دارم که فعالیت‌های
پرورشی، فوق برنامه بماند؛ زیرا ایجاد جذابیت می‌کند. تا
گفته می‌شود: «باید بخوانی»، «باید امتحان بدهی»، دافعه
به وجود می‌آورد. اگر داوطلبانه باشد، علاقه‌مندان با میل
و رغبت می‌آیند. اکنون فعالیت ستاد اقامه نماز در وزارت
آموزش و پرورش، حداقل در حوزه فعالیت معاونت پرورشی،
فعالیتی فوق برنامه است.

بدین ترتیب تمام مسابقات، برنامه‌های آموزشی و
طرح‌های ملی اقامه نماز با عنوان «فعالیت فوق برنامه» اجرا
می‌شوند.

● لطفاً درباره «برنامه ملی» اقامه نماز هم توضیح دهید.
ما شش برنامه ملی تعریف کرده‌ایم که همکاران ما در
سطوح متفاوت اجرای آن را به صورت وظیفه به عهده دارند.
در کنار این شش برنامه ملی، امکان دارد برنامه‌های ابتکاری و
پراکنده زیادی نیز اجرا شود.
شش برنامه ملی عبارتند از:

■ آموزش عملی نماز در دوره ابتدایی؛ در این طرح
ستاد اقامه نماز در میان آموزگاران پایه‌های ابتدایی فراخوان
داده است که نماز را به صورت عملی به دانش آموزان یاد
بدهند. معلمان داوطلبانه برای اجرای این برنامه ثبت‌نام
می‌کنند و در پایان سال، پس از ارزیابی، به آنانی که عملکرد
بهتری داشته‌اند، هدایایی به همراه لوح تقدیر تقدیم می‌شود.
البته ادعا نمی‌کنیم که در تمام مدارس آموزش عملی
نماز رواج دارد. در این برنامه، معلمان آنچه را درباره نماز در
کتاب درسی دارند، به صورت کامل اجرا می‌کنند. مثلاً بچه‌ها
را کنار شیر آب مدرسه می‌برند و وضو گرفتن را با رعایت
ترتیب کار یاد می‌دهند.

چگونگی خواندن نماز در کتاب‌های درسی اول ابتدایی تا
کلاس‌های بالاتر آمده است که همان آموزش نظری است. اما
در کار عملی، معلم دانش آموزان را به نمازخانه مدرسه - در
صورت وجود - و در غیر این صورت به مکان مناسبی می‌برد
و اگر هیچ کدام از این فضاها را ندارد، در همان کلاس درس
و با پهن کردن سجاده، نماز را به طور عملی آموزش می‌دهد.
ابتدا خودش نماز را با ترتیب کامل انجام می‌دهد و بعد، از
دانش آموزان می‌خواهد نماز را برگزار کنند.

حوزه اقامه نماز اجرا می کنند و جلسه پرسش و پاسخ در کنار اقامه نماز مدارس برگزار می شود.

● در چند مدرسه نماز جماعت به صورت مرتب برگزار می شود؟ چه تعداد از نماز جماعت ها را روحانیون اقامه می کنند؟

○ در حال حاضر در طول سال تحصیلی، بیش از ۱۸ هزار نفر امام جماعت با آموزش و پرورش همکاری دارند. علاوه بر این عده، ۳۵ هزار نفر معلم نیز در مدارس امامت جماعت دانش آموزان را به عهده دارند. این عده از همکاران فرهنگی در مدارس نماز را اقامه می کنند که امام جماعت روحانی نداریم. بیش از ۳۵ هزار باب از مدارس نمازخانه دارند. در سال ۱۳۸۸ بیش از ۱۰ هزار باب از نمازخانه ها بهسازی و تجهیز شده اند. برای امامان جماعت و معلمان مجری طرح آموزش عملی نماز، دوره های آموزشی در مجموعه آموزش های ضمن خدمت برگزار کرده ایم. تاکنون پنج دوره آموزش ضمن خدمت با موضوع نماز تعریف و تشکیل شد. این راه هایی هستند که برای ترویج و توسعه فرهنگ نماز در سطح آموزش و پرورش کشور دنبال می شوند.

● شما شرکت در نماز جماعت را تشویق و ترویج می کنید یا اقامه نماز را؟
○ در درجه اول شرکت در نماز جماعت را ترویج می کنیم.

آموزشگاهی، منطقه ای، استانی و کشوری. مسابقه در دو رشته احکام و انشای نماز را در مرحله کشوری، در قالب جشنواره برگزار می کنیم و رقابتی نیست، اما مسابقه اذان رقابتی است و دانش آموزان مؤذن از رتبه اول تا پنجم انتخاب و معرفی می شوند.

■ طرح پیوند مدارس با مساجد و نمازهای جمعه؛ این طرح از گذشته در خیلی از مدارس اجرا شد. جاهایی که مدارس در جوار مسجد قرار دارند، مدیران علاقه مند، بچه ها را به مسجد می بردند، اما براساس پیام سال گذشته مقام معظم رهبری به اجلاس نوزدهم اقامه نماز که فرمودند پیوند بین مدرسه و مسجد دقیق تر و عمیق تر شود، دستورالعملی تهیه کرده و به مدارس فرستاده ایم که در آن چگونگی پیوند مدرسه و مسجد و نماز جمعه مشخص تر تعریف شده است.

■ برگزاری جلسات گفت و گوی دینی؛ این جلسات به صورت پرسش و پاسخ برگزار می شود و موضوع آن ها نیز دینی و با شبیه ها و پاسخ به آن ها همراه است. حوزه های علمیه سراسر کشور در برگزاری این جلسات همکاری خوبی با آموزش و پرورش دارند. این برنامه ها رسمی و ملی اند. برای اجرای برنامه گفت و گوی دینی، اعتبار تعریف شده است و ابلاغ اعتبار می شود.

این برنامه مراحل مختلف دارد؛ مرحله کشوری آن را ستاد مستقر در وزارتخانه برگزار می کند. از استان ها هم گزارش کار می خواهیم. در استان ها، مناطق و مدارس، این برنامه را در

بر اساس

پیام مقام معظم رهبری

به اجلاس نوزدهم اقامه نماز که

**فرمودند پیوند بین مدرسه و مسجد
دقیق‌تر و عمیق‌تر شود، دستورالعملی تهیه
کرده و به مدارس فرستادیم که در آن
چگونگی پیوند مدرسه و مسجد و نماز جمعه
مشخص‌تر تعریف شده است**

باید در نظر داشت که امام جماعت‌ها هم در جذب نمازگزاران تأثیر دارند. این موضوع به مدرسه و بیرون از آن ربطی ندارد. بلکه باید ویژگی هر امام جماعتی باشد که در هر مکانی اقامه نماز می‌کند؛ اگر امام جماعت قادر به برقراری رابطه حسنه با نمازگزاران و به طور کلی افراد اجتماع باشد و بتواند به پرسش‌ها و شبهه‌های احتمالی آن‌ها به صورت منطقی، مستدل و همراه با صبر و حوصله و براساس فهم هر کس پاسخ بگوید، به طور قطع در جذب نمازگزاران برای اقامه نماز جماعت و رجوع افراد بیشتر به مسجد موفق‌تر خواهد بود.

● **ستاد اقامه نماز در آموزش و پرورش چه ویژگی‌هایی را برای انتخاب امام جماعت‌ها در نظر می‌گیرد؟ و با چه شرط‌هایی آنان را برای اقامه نماز وارد مدارس می‌کند؟**
طرحی را با عنوان «طرح ساماندهی ائمه جماعت مدارس» نوشته‌ایم. در این طرح مشخص است که امام جماعت دوره‌های ابتدایی، راهنمایی و متوسطه در مدارس دخترانه و پسرانه باید چه کسی و با چه سابقه و توانایی‌ها باشد. بعد هم از همه همکاران در تمام سطوح خواسته‌ایم ضوابط را رعایت کنند. البته درصدهای مدارس این ضوابط را رعایت نمی‌کنند و نادیده می‌گیرند.

● مفادی از ضوابط را بیان فرمایید.

○ برای نمونه، روحانی جوانی که قدرت قصه‌گویی دارد و برای دوره ابتدایی مناسب است، نباید برای رفتن به متوسطه انتخاب شود. نیز آن روحانی که توانایی پاسخگویی به شبهات را دارد، باید در متوسطه پسرانه اقامه نماز کند. روحانی صاحب اثر یا محقق در زمینه‌های خاص مناسب متوسطه است. ما طلبه‌ها و روحانیون آشنا با زبان خارجی و رایانه داریم. اینان نباید به دوره ابتدایی بروند. بلکه باید در دوره متوسطه اقامه نماز کنند؛ زیرا داشتن این ویژگی‌ها خود ایجاد جاذبه می‌کند.

● به نظر شما این روش، رویکرد مناسبی است؟

○ اساس کار، نهادینه کردن اقامه نماز است، ولی باید از جایی شروع کرد که پیامبر اکرم (ص) آغاز کرد. پیامبر خدا (ص) تبلیغ علنی خود را ابتدا از نماز جماعت شروع کرد. برای اینکه بچه‌ها با نماز مأنوس شوند و انس با نماز در آن‌ها نهادینه شود، باید بچه‌ها را در فعالیت‌های عمومی اقامه نماز ببینید. با حضور در مسجد و شرکت در نماز جماعت است که انس با نماز نهادینه می‌شود.

● **در حقیقت، شما جمع‌گرایی را در ترویج و تثبیت اقامه نماز در بین دانش‌آموزان (نسل جوان به طور کلی) مؤثر می‌دانید.**

○ قطعاً! در بچه‌ها جمع‌گرایی و شرکت در جماعت ایجاد انگیزه می‌کند. خداوند سبحان هم مشوق اقامه نماز جماعت است و اصل اقامه نماز هم برگزاری به جماعت است. رویکرد آموزش و پرورش همین است؛ توجه به اقامه نماز به جماعت و ایجاد انس با آن در درجه اول. اگر کسی با نماز جماعت خو گرفت، آیا در جایی که نماز به جماعت ممکن نشد، نمازش را فرادا نمی‌خواند؟ حتماً می‌خواند. «چون که صد آید نود هم پیش ماست.» اما معلوم نیست فردی که فرادا نماز می‌خواند، در نماز جماعت شرکت کند.

● **آمارهایی که برخی از مدیران مدارس می‌دهند، خیلی مطمئن نیست. آیا ستاد اقامه نماز پژوهش آکادمیک، مدون و مستقلی در رابطه با تعداد دانش‌آموزان شرکت‌کننده در نماز جماعت مدارس انجام داده است؟**

○ عاقل‌زاده: بفرمایید پژوهش مدون چیست؟

● یعنی ستاد اقامه نماز، پس از پژوهش میدانی، نتیجه بگیرد این تعداد از دانش‌آموزان در نماز شرکت می‌کنند. چقدر از دوره راهنمایی و چند نفر از متوسطه. نسبت میان پسران و دختران نمازگزار چنین است و آمار دقیق بدهد.

شما را به بانک تحقیقات ستاد مرکزی اقامه نماز ارجاع می‌دهم.

● آیا آمار مربوط به مدارس را هم دارند؟

○ اکثر آمارها به آموزش و پرورش مربوط است. ستاد مرکزی اقامه نماز، بانکی به نام «بانک پژوهش‌های نماز» دارد. حجم بسیار وسیعی آمار از دوره‌های ابتدایی، راهنمایی و متوسطه، از پسران و دختران دانش‌آموز، در مناطق گوناگون، به تفکیک ذخیره شده است.

اجباری به نماز) سه بار تکرار شود، مسئولان اداره باید با مدیر آن مدرسه برخورد کنند. ستاد اقامه نماز منتقد جدی چنین روش‌هایی است.

● از امامان جماعت زن هم در مدارس استفاده می‌کنید؟

○ بله! حدود ۲۰۰۰ نفر از امامان جماعت مدارس، طلبه‌های خواهرند. در مناطقی که طلبه روحانی مرد نیست، از طلبه‌های حوزه‌های علمیه خواهران برای اقامه نماز مدارس دخترانه دعوت می‌کنیم. برای این کار، ستاد اقامه نماز از مراجع عظام تقلید، استفتا کرده است. خیلی از مراجع با شرایطی اقامه نماز از سوی خواهران را پذیرفتند و چند نفر هم گفتند اگر روحانی مرد نیست، اشکالی ندارد.

● می‌توانید داشتن امام جماعت خانم را به دوره متوسطه دخترانه تعمیم بدهید.

○ در بعضی از مدارس دخترانه امام جماعت خانم را نمی‌پذیرند. برای این که اقتدا به امام جماعت خانم فرهنگ نشده و به آن عادت نکرده‌اند. البته بیشتر به مشی امام جماعت بستگی دارد.

● در مسابقه اذان چند نفر شرکت می‌کنند؟

○ در مرحله آموزشگاهی بین ۷۰۰۰ تا ۸۰۰۰ نفر.

● یعنی از هر مدرسه یک نفر به منطقه معرفی می‌شود؟

○ این کار می‌شود، اما اجباری در آن نیست؛ زیرا فعالیت فوق برنامه به حساب می‌آید.

● احساس می‌کنم در سطح مدرسه مسابقه برگزار نمی‌شود. مربی تربیتی یکی دو نفر را که صدای خوب دارند، معرفی می‌کند.

○ بنده به این کار نقد دارم، ولی این کار هم بشود عجیب نیست.

● خب! هر سال این کار تکرار می‌شود.

○ این اتفاق نمی‌افتد. امسال بیستمین دوره مسابقه اذان را در مشهد با عنوان یادواره مرحوم آقاسی برگزار کردیم. خیلی از متخصصان، اذان آقاسی را نمی‌شناسند. یک کلیپ هم درباره ایشان ساخته نشده است. می‌توان گفت بعد از مرحوم مؤذن زاده، ایشان دومین مؤذن ایران است. اذان وی در حرم حضرت امام رضا(ع) پخش می‌شود.

● مناطق به اصطلاح توسعه یافته، مدارس با امکانات

بیشتر دارند، اما در مناطق دور و محروم، محرومیت‌ها

تأکید می‌کنیم که

دانش‌آموزان را اجباری

به نماز نبرند. بر آگاهی بخشی، فرهنگ‌سازی و تشویق و ترغیب تأکید داریم. همکاران ما در استان‌ها و مناطق موظفاند اگر تشخیص دادند که غیر از این در جایی اتفاق می‌افتد با خاطی برخورد کنند

ما سن و سال امام جماعت را هم در طرح ساماندهی تعریف کرده‌ایم تا روحانی مسن را به پایه ابتدایی نفرستیم. یادآور شوم برای امام جماعت‌های مدارس، سه دوره آموزشی (مقدماتی، تکمیلی و پیشرفته) تعریف کرده‌ایم. تا به حال ۲۰۰۰ نفر از امام جماعت‌های مدارس در دوره‌های آموزشی که در مشهد برگزار شده است، شرکت کرده‌اند. از ۱۸۰۰۰ نفری که در سلک روحانی، نماز جماعت را در مدارس برگزار می‌کنند، ۴۰۰۰ هزار نفرشان رسمی آموزش و پرورش‌اند، یعنی مثلاً هم معلم عربی و هم امام جماعت هستند. فقط برای روحانیانی که آموزش و پرورش نیستند و اقامه نماز را به عهده دارند، این سه سطح آموزش را تعریف کرده‌ایم. تا به حال ۲۰۰۰ نفر از این گروه، آموزش دوره مقدماتی را دیده‌اند. ۸۰۰ نفر هم در دوره تکمیلی شرکت کرده‌اند، اما تا به حال دوره پیشرفته برگزار نشده است. در این دوره‌ها قصد این است که توان طلاب و روحانیان را به سطح نیازهای آموزش و پرورش نزدیک کنیم. اینان متخصص در علم دین‌اند. پس بهتر است با فضا و نیازهای محیط آموزش و پرورش هم آشنا شوند تا عملکردشان موفق‌تر باشد.

● آیا فکر کرده‌اید که چگونه می‌توانید عده‌ای از

مسئولان مدارس را که دانش‌آموزان را به اجبار به نماز می‌برند از این کار بازدارید؟

○ ما در تمام دستورالعمل‌ها، گردهمایی‌ها و همایش‌ها تأکید می‌کنیم که دانش‌آموزان را اجباری به نماز نبرند. بر آگاهی بخشی، فرهنگ‌سازی و تشویق و ترغیب تأکید داریم. همکاران ما در استان‌ها و مناطق موظفاند اگر تشخیص دادند که این اتفاق در جایی می‌افتد با خاطی برخورد کنند.

در شیوه‌نامه‌ای که امسال به استان‌ها ابلاغ شد، کاملاً بر این نکته که نماز دانش‌آموزان باید بدون اجبار و اکراه اقامه شود، تأکید شده است؛ اما اگر در مدرسه‌ای این اتفاق (بردن

اولین استانی که برای ساختن نمازخانه اعلام بی‌نیازی کرده است، استان یزد است. این استان بالاترین سرانه نمازخانه را در کشور دارد و استان تهران پایین‌ترین را

● برنامه‌ریزی متمرکز ندارید؟
○ نداریم! برنامه‌های ملی برنامه متمرکز ماست. از موضع ستاد وارد جزئیات کار استان‌ها نمی‌شویم.

● به نظر شما چه ضعف‌هایی در آموزش و پرورش وجود دارد که ستاد اقامه نماز را در رسیدن به اهدافش با مشکل مواجه می‌کند؟
○ ترویج و گسترش فرهنگ نماز دغدغه همه نیست و این مهم‌ترین مشکل است.

● جناب عالی به حضور داوطلبانه ۱۵ درصد از دانش‌آموزان در نماز اشاره کردید. این آمار به چند سال پیش مربوط است؟
○ دو سال پیش؛ سال ۱۳۸۸.

● برای تعیین تغییرات حضور دانش‌آموزان در نماز، هر چند سال می‌خواهید آمار بگیرید؟
○ ما باید برای تعیین اثربخشی فعالیت‌ها برنامه‌ای را تعریف کنیم.

● ستاد اقامه نماز نشریه هم دارد؟
○ فقط پایگاه اطلاع‌رسانی داریم که زیرمجموعه پرتال وزارتخانه است. سایت فعال و به روزی است. همکاران ما در استان‌ها در رساندن اخبار به ما کمک می‌کنند. نشانی پایگاه اطلاع‌رسانی ستاد اقامه نماز چنین است:
WWW.NAMAZ.MEDU.IR
من از مخاطبان عزیز مجله وزین رشد آموزش قرآن استدعا دارم بیش از گذشته به حوزه اقامه نماز آموزش و پرورش عنایت داشته باشند. بهترین ذخیره‌ای که برای ما می‌ماند، همین است که دانش‌آموزان عزیز را هر چه بیشتر و بهتر با خدا و نماز آشنا کنیم. این کار هم فقط از راه رفتار احسن عملی می‌شود.

به مدارس هم تسری می‌یابد. آیا برای این مناطق برنامه ویژه‌ای دارید؟

○ کاملاً! عرض کردم که برنامه ملی اعتبار دارد. اگر برخی اعتبارها را به شهر تهران اختصاص بدهیم، دردی از آن دوا نمی‌کند. با دو میلیون تومان هر برنامه ملی، در تهران چه می‌توان کرد؟ اما اگر همین اعتبار را به ایلام، یاسوج، خراسان شمالی، خراسان جنوبی بدهید، خوب است.

ما در بخش تخصیص اعتبار، برخی از پول‌ها را به برخی از مناطق برخوردار اصلاً نمی‌دهیم. در موضوع فرش در سال ۸۸ که مطرح کردم، به برخی از استان‌ها و مناطق یارانه‌ای اختصاص ندادیم. اما در برخی از استان‌ها، کل هزینه فرش نمازخانه‌های مدارس را آموزش و پرورش تأمین کرد. یعنی بخشی را ستاد اقامه نماز و بخشی را اداره کل استان تأمین کرد. ما باید جدول پلکانی داشته باشیم و با توجه به طیفی از محرومیت‌ها که با آن‌ها مواجهیم و اساس این جدول، به مناطق محروم برسیم. ما برنامه‌ای را مهیا کرده‌ایم - گرچه اعتراف می‌کنم تا به حال فعال برخورد نکرده‌ایم - اما اجرای این برنامه را به ویژه در استان هرمزگان شروع کرده‌ایم.

● آیا از تعداد نمازخانه‌هایی که در مناطق دورافتاده و محروم شهری و روستایی دایر کرده‌اید، آماري دارید؟
○ در تأسیس نمازخانه، اولویت اول ما ساختن نمازخانه در دوره‌های متوسطه پسرانه با جمعیت بالاست. تا وقتی چنین مدارسی وجود دارند، کمتر نوبت به غیر آن‌ها می‌رسد؛ به ویژه که روستاها کمتر دوره متوسطه را دارند. بیشتر مجتمع‌های آموزشی و پرورشی در روستاها، ابتدایی‌اند و جمعیت دانش‌آموزی آن‌ها هم زیاد نیست. در این وضعیت، نوبت به روستاها نمی‌رسد.

● منظور من فقط روستاها نیست، بلکه هدف مناطق محروم؛ اعم از شهری و روستایی؛ شهرهای کوچک یا بزرگ مورد نظر هستند.

○ برای اطلاع می‌گویم که با آمارگیری، رتبه استان‌ها را در نیاز آن‌ها به نمازخانه مشخص کرده‌ایم. اولین استانی که برای ساختن نمازخانه اعلام بی‌نیازی کرده است، استان یزد است. این استان بالاترین سرانه نمازخانه را در کشور دارد و استان تهران پایین‌ترین را. لذا ما به این نیازها توجه می‌کنیم.

● همه از معلمان دینی و قرآن انتظار دارند که در زمینه اقامه نماز و ترویج فرهنگ نماز پیشتاز باشند. آیا در کارهایتان از جمله نماز، با این گروه از معلمان ارتباط دارید؟
○ این موارد در حوزه استان‌ها تعریف می‌شود.